

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ПОЗАЧЕРГОВА СЕСІЯ

**Стенограма пленарного засідання
23 серпня 2021 року**

Київ 2021

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ПОЗАЧЕРГОВА СЕСІЯ

*Стенограма пленарного засідання
23 серпня 2021 року*

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ
Позачергова сесія
(Понеділок, 23 серпня 2021 року)

Виступ Голови Верховної Ради України Разумкова Д.О.	...5
Виступ Президента Сенату парламенту Чеської Республіки Мілоша Вистрчіла	...6
Виступ Голови Національної Ради Федеральних Зборів Швейцарської Конфедерації Андреаса Ебі	...7
Заява депутатської фракції «Європейська солідарність»	...8
Прийняття Постанови «Про звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОЧЕС, Європейського Парламенту, урядів і парламентів іноземних держав щодо посилення міжнародного співробітництва в рамках Кримської платформи для протидії агресії Російської Федерації»	...9

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ПОЗАЧЕРГОВА СЕСІЯ

*Зал засідань Верховної Ради України
23 серпня 2021 року, 16 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги! Доброго дня, шановні гості Верховної Ради України! Шановні журналісти, шановні запрошені! Насамперед вітаю вас із Днем Державного Прапора України! (*Оплески*).

Ми сьогодні говорили про те, що це не просто прапор – це прапор перемоги, який сьогодні майоріє над Верховною Радою України, а дуже хотілося б, щоб він майорів ще й над обласною державною адміністрацією в місті Донецьку, в місті Луганську, Севастополі і Сімферополі. А там далі вже розберемося. Ще раз всіх зі святом! (*Оплески*). Будь ласка, сідайте.

На вимогу 165 народних депутатів України, подану відповідно до частини другої статті 83 Конституції України, про скликання позачергової сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання і згідно зі статтею 11 Регламенту Верховної Ради України ми сьогодні проводимо позачергову сесію Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Народні депутати України запропонували розглянути на позачерговій сесії проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОЧЕС, Європейського Парламенту, урядів і парламентів іноземних держав щодо посилення міжнародного співробітництва в рамках Кримської платформи для протидії агресії Російської Федерації» ([№ 5775](#)).

У позачерговому засіданні Верховної Ради України беруть участь члени Кабінету Міністрів України (*Оплески*), керівники судової гілки влади, присутні посадові особи, яких Верховна Рада України обирає, призначає і надає згоду на призначення на посаду, представники громадських організацій, засобів масової інформації, а також високоповажні іноземні гості, які перебувають з офіційним візитом на теренах нашої держави – Президент Сенату парламенту Чеської Республіки Мілош Вистрчіл (*Оплески*), Голова Національної Ради Федеральних Зборів Швейцарської Конфедерації Андреас Ебі (*Оплески*), парламентські делегації Австрійської Республіки, Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії, Грузії, Естонської Республіки, Йорданського Хашимітського Королівства, Латвійської Республіки, Литовської Республіки, Федеративної Республіки Німеччина, Республіки Польща, Румунії, Словацької Республіки, Турецької Республіки, Французької Республіки, Чеської Республіки, делегації

Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї НАТО, Світового конгресу українців, голови дипломатичних представництв іноземних держав та керівники представництв міжнародних організацій, акредитованих в Україні. Прошу ще раз привітати гостей (*Оплески*). Прошу сідати, колеги.

Прошу народних депутатів підготуватися до електронної реєстрації. Нагадую, як завжди, що реєстрація відбувається шляхом натискання зеленої кнопки «За», першої зліва, із застосуванням сенсорної кнопки.

Всі готові реєструватися? Прошу.

У залі зареєструвалися 272 народні депутати України. Відповідно до статті 83 Конституції України позачергова сесія Верховної Ради України дев'ятого скликання оголошується відкритою.

(Лунає Державний Гімн України).

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати України! Шановні гості Верховної Ради України! До слова запрошується Голова Верховної Ради України Дмитро Олександрович Разумков (*Оплески*).

РАЗУМКОВ Д.О., *Голова Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Ще раз доброго дня, шановні колеги! Доброго дня, шановні колеги з іноземних держав! У нас сьогодні свято – День Державного Прапора України. Фактично цей рік наповнений святами, знаковими датами для нашої держави. Ми нещодавно з вами в цьому залі святкували 25-річчя з дня ухвалення Конституції України, завтра ми з вами в цьому ж залі будемо святкувати річницю незалежності нашої держави – 30 років. Це достатньо серйозний проміжок часу. Ми пройшли його, пройшли його спільно.

Сім років тому частину нашої території, частину нашої землі, а головне – частину наших людей вкрали. І сьогодні ми продовжуємо боротися за те, щоб повернути, щоб у світі була справедливість. Але боротися одному завжди важко, тому ми повинні це робити разом, так як ми вміємо, якщо є бажання, працювати в цьому залі. Так само ми повинні це робити разом з нашими друзями, разом з нашими партнерами.

Кримська платформа, яка розпочинає свою роботу, повинна мати три складових, без жодної з яких вона не працюватиме – це парламентський вимір, а також президентський і урядовий напрями. Лише цими спільними зусиллями ми зможемо досягнути того результату, до якого прагнемо всі ми як в цьому залі, так і поза його межами, і у всіх цивілізованих країнах світу, які знають що таке верховенство права, повага до суверенітету та територіальної цілісності країни.

Тому я дуже вдячний, що сьогодні тут присутні наші колеги, які долучилися до Кримської платформи. Сподіваюся, що через певний час в цій ложі буде

більше представників парламенту, тому що ми плануємо у постійному режимі вести діалог в рамках Кримської платформи у парламентському вимірі. Саме тому сьогодні на вимогу народних депутатів ми зібралися тут для того, щоб ухвалити постанову. Це старт великої справи, але ця справа завершиться перемогою.

Тому за нашу перемогу! Дякую (*Оплески*).

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! До слова запрошується Президент Сенату парламенту Чеської Республіки Мілош Вистрчіл (*Оплески*).

ВИСТРЧІЛ М., *Президент Сенату парламенту Чеської Республіки.* Шановні пані та панове депутати, доброго дня! Вітаю вас з 30-річчям незалежності України (*Оплески*). Сьогодні я мав змогу разом з іншими у вас в Україні, у Києві, взяти участь у значущій події – відкритті Кримської платформи, сили, яка має допомогти Україні повернути суверенітет та територіальну цілісність.

Ваш Президент пан Володимир Зеленський у своєму вступному слові сказав, що у 1944 році ви пережили трагедію, геноцид – з рідної території було депортовано кримських татар. Водночас він висловив сподівання, що цього більше ніколи не станеться і зазначив, що думав, що це ніколи не повториться. На жаль, ситуація склалася інакше: на сьогодні з вашої території, з півострова Крим, виганяють громадян, які там виростили, які там жили, які є українцями. Коли я почув слова вашого Президента, то згадав про подію, яка відбулася в Чехословаччині у 1938 році.

На початку жовтня 1938 року наших громадян, тоді це були ще громадяни Чехословаччини, вигнали з їх рідної землі, тому що це вже була не їх земля – її анексувала гітлерівська Німеччина. Це відбулося з двох причини. Першою причиною було те, що Гітлер намагався заволодіти всією Європою, Азією і цілим світом, у нього були величезні амбіції. Це був диктатор та узурпатор. Другою причиною було те (зокрема, тому я зараз і згадав про це), що Чехословаччина мала угоди зі своїми друзями, з дружніми країнами, які зрадили її, не допомогли, і відбулося підписання історичного документу, який називають Мюнхенською угодою. У рамках Мюнхенської угоди Судетська область відійшла до Німеччини. Це відбулося тому, що нас зрадили наші партнери, які не підтримали тодішню Чехословаччину. Потім прийшла війна і загинули десятки мільйонів людей. Лише після війни завдяки об'єднаним військам нам повернули нашу територію, і ми дякуємо їм за це.

Чому я зараз про це говорю? Тому що, по-перше, ви можете бути впевнені, що сучасна Чеська Республіка і чехи, добре знають, у якій ситуації ви зараз опинилися і добре знають, наскільки це важко, коли велика країна порушує ваш суверенітет, анексує частину території. Запевняю вас, що Чеська Республіка на вашому боці. Тому що у нас немає іншого варіанту, аніж підтримувати один

одного, спільно боротися за нашу свободу, незалежність та демократію (*Оплески*). Друга причина, і вона на даний момент є більш важливою, полягає в тому, що після підписання Мюнхенської угоди про неї дуже багато писали. Одне речення, яке в очах чехів характеризує Мюнхенську угоду, і стало причиною того, що рана в наших душах все ще глибока. У ньому йдеться про те, що Мюнхенська угода була про нас, але без нас.

Я дуже радий, що Кримська платформа з'явилася. Зокрема, для того, щоб у випадку України цього не сталося, щоб питання про вас, про Україну, вирішувалися разом з нами. Тому що лише так ми будемо вільними. Лише так, як казав пан Мустафа, встануть леви, а шакали перестануть вити. Тримайтеся, ми з вами (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Президенте.

До слова запрошується Голова Національної Ради Федеральних Зборів Швейцарської Конфедерації Андреас Ебі (*Оплески*).

ЕБІ А., Голова Національної Ради Федеральних Зборів Швейцарської Конфедерації. Шановний Голово Верховної Ради України! Шановні народні депутати та члени Кабінету Міністрів України! Дуже радий мати честь виступати перед вашим парламентом. Я зворушений від самого початку цього засідання: мене зворушили музика і чудове виконання Державного Гімну України. Але сьогодні я також був емоційно вражений тим, що спільно зі своїми колегами зі швейцарського парламенту мав змогу покласти вінок до могили Невідомого солдата під звуки військового оркестру. Я теж був колись командиром батальйону швейцарської армії, і коли ми повільно, крок за кроком, рухалися до цього величного монументу, кожен наш крок уособлював тривалість війни, страждання українського народу. Я усвідомив, які страждання переніс український народ, і ми цього ніколи не забудемо. Я також був зворушений пам'ятником жертвам, які постраждали від Голодомору 1932-1933 років. Я сам селянин, фермер, я займаюся скотарством і вирощуванням зернових культур, і у мене була можливість покласти вінок із колосків. Я усвідомлюю, що це означає – потерпати від голоду. Я ніколи не забуду цей день і, звичайно, буду розповідати про це своїм землякам.

Від імені Швейцарської Конфедерації хотів би подякувати Україні за ініціативу щодо проведення Кримської платформи, яку ми підтримуємо, і водночас хотів би щиро привітати вас із 30-ю річницею народження вашої країни. Більше семи років минуло з моменту анексії Криму Російською Федерацією в порушення норм міжнародного права, а тому настав час об'єднати та активізувати зусилля України і міжнародного співтовариства для відновлення територіальної цілісності України та становища, що відповідає міжнародному праву. Для Швейцарії Крим був і залишається невід'ємною частиною України (*Оплески*).

Постраждали від анексії – це насамперед місцеве населення, а також ті, які були змушені залишити півострів. Наявна інформація щодо ситуації з правами

людини в Криму протягом останніх семи років змальовує схематичну та похмуру картину. Зокрема, обмежується право на свободу вираження поглядів, право на мирні зібрання та об'єднання, мають місце численні обвинувальні вирoki, зокрема кримським татарам, що виносяться на підставі російського антитерористичного законодавства, порушуючи права людини та принципи верховенства права.

Управління Верховного комісара ООН з прав людини також критикує умови тримання під вартою, що в деяких випадках кваліфікується як жорстоке поводження. Крім того, згідно зі звітами ООН, мають місце тортури.

Російська Федерація як держава-окупант у Криму має виконувати свої зобов'язання щодо забезпечення дотримання прав людини та норм міжнародного гуманітарного права.

На завершення хотів би зазначити, що Кримська платформа покликана зробити конкретний внесок у поліпшення становища людей, які постраждали, і сприяти досягненню головної мети – якнайшвидшому припиненню окупації.

Дякую вам за увагу (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Президенте, дякую, пане Голово, і від себе особисто, і від колег за сьогоднішні виступи у Верховній Раді України і за ту підтримку, яку ми спостерігаємо з вашого боку, з боку ваших держав. Ще раз дякую (*Оплески*).

Переходимо безпосередньо до нашої роботи, шановні колеги.

Надійшла заява з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Петро Олексійович Порошенко (*Оплески*).

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні присутні! Дорогі міжнародні партнери! Шановні українці! Звільнення українських територій від російської окупації належить до засадничих пріоритетів нашої держави. І дуже важливо, що цей пріоритет нас всіх об'єднує. Міжнародна платформа з деокупації Криму цілковито співпадає з нашими принципами і цілями. Ми щиро вдячні всім країнам, зокрема тим, представники яких присутні зараз у цьому залі, за формування світової коаліції на підтримку суверенітету і територіальної цілісності України. Як українську армію ми з першого дня протистояння російському агресору щоденно творили і множили міжнародну коаліцію єдності і солідарності з Україною. Дуже важливо, щоб ми розуміли, що за Крим ми боролися від початку окупації, з лютого-березня 2014 року, і до Кримської платформи міжнародна коаліція була створена і зараз потребує свого додаткового розвитку на її базі.

Кремлю не вдасться зіскочити з гачка міжнародної відповідальності за спроби анексувати Крим, і ця робота щодо притягнення до відповідальності

Кремля нами була розпочата з березня. Тоді на майданчику ООН було ухвалено резолюцію Генеральної Асамблеї про підтримку територіальної цілісності нашої держави, і 100 країн світу нас підтримали.

Без березневої резолюції 2014 року нам було б набагато важче. Так само було б важче, якби не було щорічних резолюцій Генеральної Асамблеї ООН про стан справ, про ситуацію з правами людини в Криму, окремо – про мілітаризацію Криму та Севастополя, про мілітаризацію частин Чорного і Азовського морів тощо. Тим паче без Кримської декларації Сполучених Штатів Америки 2018 року, так званої Декларації Помпео, без рішень суду, зокрема Міжнародного суду ООН, відповідно до якого Росія має понести відповідальність.

Зараз нам треба об'єднати зусилля для того, щоб спланувати чіткі кроки, і цього року провести спеціальне засідання Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй з чітким порядком денним, який затвердить ця міжнародна коаліція.

Дякую вам, і слава Україні! *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Переходимо до розгляду проекту постанови [№ 5775](#). Шановні колеги, за попередньою домовленістю з депутатськими фракціями та групами у нас до 3 хвилин – виступ доповідача, до 3 хвилин – виступ від комітету, і оскільки достатньо щільний графік сьогодні в рамках, зокрема, Кримської платформи – по 2 хвилини на виступи від кожної фракції та депутатської групи. Немає заперечень? Дякую.

До слова для доповіді запрошується один із ініціаторів внесення пропозиції – Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз *(Оплески)*.

ЧИЙГОЗ А.З., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Шановна президіє! Високоповажні гості і наші гості з Криму! *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Увімкніть, будь ласка, відлік часу з початку.

ЧИЙГОЗ А.З. Так, цей проект постанови... Я розпочну з виступу Голови Верховної Ради України на Кримській платформі, де він чітко заявив про те, що ми створюємо парламентський вимір в рамках Кримської платформи. Це дуже

важливо. Ми вже демонстрували і суспільству України, і світовому співтовариству, що ми здатні об'єднуватися навколо Криму і вирішувати найважливіші завдання, а вони попереду є. Впевнений, що ми це зробимо.

Але, вибачте, я зараз буду говорити про наших хлопців, про наших громадян, які приїхали вночі. Незважаючи на тиск, спробу залякувань з боку ФСБ, вони приїхали. Це символ тієї боротьби, яку демонструють у Криму наші громадяни. Це важливо для нас (*Оплески*). У них буде зворотний шлях, і ми, деякі з нас, знають, чим він завершується. Ось цим терором і в'язнями, тюрмами і колоніями в Росії. Але, незважаючи на це, ми будемо продовжувати боротьбу. Це основа повернення Криму до України. Це основа нашої боротьби, боротьби України за Крим! (*Оплески*).

Впевнений, що вони від нас пойдуть ще сильнішими, тому що те, що ми робимо в парламенті, надихає наших громадян. Це дає віру і найголовніше – надію, що Крим обов'язково буде звільнено. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! (*Оплески*). Сідайте, будь ласка.

Від «Голосу» обов'язково виступить колега. Шановні колеги, доповідач один. Ми надамо слово в рамках виступів.

До слова запрошується голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Олександр Олександрович Мережко (*Оплески*).

МЕРЕЖКО О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуючий! Шановні колеги! Сьогодні на розгляд Верховної Ради України пропонується внесений групою народних депутатів України проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОЧЕС, Європейського Парламенту, урядів і парламентів іноземних держав щодо посилення міжнародного співробітництва в рамках Кримської платформи для протидії агресії Російської Федерації».

Метою законопроекту є схвалення згаданого звернення, що дозволить посилити міжнародне співробітництво в рамках Кримської платформи для протидії агресії Російської Федерації.

Залучення до роботи парламентського виміру Кримської платформи міжнародних організацій та їх парламентських органів, урядів та парламентів іноземних держав надасть додатковий поштовх процесу деокупації тимчасово окупованих Російською Федерацією Автономної Республіки Крим та міста Севастополя.

Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва на своєму засіданні розглянув законопроект та ухвалив рішення

рекомендувати Верховній Раді України прийняти його за основу та в цілому з урахуванням пропозицій і зауважень комітету.

Тож, шановні колеги, прошу підтримати рішення комітету та ухвалити проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОЧЕС, Європейського Парламенту, урядів і парламентів іноземних держав щодо посилення міжнародного співробітництва в рамках Кримської платформи для протидії агресії Російської Федерації» із запропонованими комітетом змінами та доповненнями та з урахуванням техніко-юридичних правок.

Дуже дякую за увагу (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Олександровичу.

Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп. Регламент – до 2 хвилин.

Лубінець Дмитро Валерійович (*Оплески*).

ЛУБІНЕЦЬ Д.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (одномандатний виборчий округ № 60, Донецька область, самовисуванець). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Шановні наші міжнародні друзі! Депутатська група «Партія «За майбутнє» буде голосувати за цей проект постанови, і закликаю весь український парламент проголосувати «за».

Сьогодні не просто створюється новий міжнародний майданчик, сьогодні створюється новий міжнародний формат, завдяки якому Україна звертається до всіх міжнародних колег та друзів, щоб вкотре наголосити: «Крим український! Був, є і буде!». Ми дякуємо нашим міжнародним партнерам, які сьогодні приїхали і показали, що підтримують нашу державу. Але я, звертаючись до вас, хочу наголосити, що Кримська платформа в історії розпочнеться з вбивства українського героя. Вчора, коли ви приїхали до нас у Київ, від кулі російського снайпера на лінії зіткнення в Донецькій області загинув наш військовослужбовець, і це відбувається кожного дня. У нас є одна проблема, вона називається «Російська Федерація». Росія забрала у нас Крим і намагається забрати Донбас.

Ми звертаємося до вас. Ми не просимо, щоб ви за нас воювали, ми воюємо самі, але підтримуйте нас, підтримуйте нас дипломатичними методами, підтримуйте нас економічними можливостями. Ми воюємо не лише за себе, ми воюємо за весь цивілізований світ. Ми показуємо, що Україна зараз за весь світ. Будь ласка, так само і ви покажіть, що ви зараз поруч з Україною.

І хотів би, щоб сьогодні український парламент разом з нашими друзями загадав всіх тих, хто загинув, захищаючи як український Крим, так і український Донбас.

(Хвилина мовчання).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Прошу сідати.
До слова запрошується Фріз Ірина Василівна.
Геращенко Ірина Володимирівна.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дорогі колеги, шановні гості! Є теми, які об'єднують наш парламент – це українська армія, а також відновлення територіальної цілісності і суверенітету України. Згадаймо, на медалях «За повернення Криму» стоїть дата – лютий 2014 року. Це означає, що Путін розпочав свою ганебну операцію по крадіжці українських територій задовго до дня, коли «зеленые человечки» увійшли до Криму. І честь для кожного українського політика зробити все для того, аби Крим був деокупований, щоб там було піднято український прапор.

Президент Зеленський започаткував нову державну відзнаку – «Національна легенда України». Так ось, легенди України в цьому залі – це Мустафа Джемілев, це Ільмі Умеров. Це легенди, які сьогодні роблять все для того, аби деокупувати Крим (*Оплески*). А наше з вами завдання, зокрема користуючись цією нагодою, сказати всім нашим гостям... На Кримській платформі, на кожній міжнародній зустрічі має порушуватися тема звільнення політичних в'язнів Кремля. Більше сотні кримських татар Путін сьогодні утримує в своїх в'язницях, діти кримських татар сьогодні не мають підтримки і соціальних гарантій з боку держави.

Наше з вами завдання – прийняти закон про статус політичних в'язнів Кремля для того, щоб допомогти їм. Це дійсно та тема, яку розпочала втілювати наша команда, створюючи і реформуючи українську армію, створюючи і реформуючи дипломатичний фронт для того, щоб звільнити Україну від ворога. Росія – це ворог, а Путін самі знаєте хто. Я не буду повторювати хіт української армії, але його чув увесь світ.

Крим – це Україна! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Умеров Рустем Енверович.

УМЕРОВ Р.Е., секретар Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дорогі

друзі, щоб було порозуміння: коли Ахтем-ага каже як делегат Курултаю йти – ми йдемо. Тому сьогодні хотів би всіх привітати з Днем Державного Прапора України. І якщо у вас є бажання приєднатися, будь ласка. Тут немає опозиції або влади, тож будь ласка, приєднуйтеся до нас. Це наш Крим, і ми будемо боротися за нього (*Оплески*).

Сьогодні відбувся установчий саміт Кримської платформи. До нас приєдналися високопосадовці з різних країн, міжнародні організації. Хотів би подякувати від імені всіх людей, які зараз живуть у тимчасово окупованому Криму, за те, що вони приєдналися, за те, що вони не побоялися, і ми показали, що ми як держава будемо боронити наші території, будемо битися у правовому, політичному, дипломатичному полі.

Сьогодні тут присутні гості, делегати Курултаю і члени Меджлісу, які знають, що сьогодні будуть переходити наш адміністративний кордон і можуть бути захоплені. Я дякую вам за те, що ви приїхали сьогодні і показали, що Крим з нами (*Оплески*). Це величезний сигнал для всіх наших міжнародних партнерів, які мають знати, що Україна як держава спроможна боронитися. І це сильна держава, держава, яка буде частиною Євросоюзу, держава, яка буде країною НАТО. Ми повинні завжди давати сигнали – це сигнал як внутрішній, так і зовнішній.

Хотіла би також дещо додати колега.

БОБРОВСЬКА С.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Більш як 100 років тому останній гетьман української держави Павло Скоропадський сказав, що Україна не може існувати без Криму, тому що це як тулуб без ніг, і він має приєднатися на будь-яких умовах, від широкого злиття до приєднання на умовах автономії, але насамперед це мають визначати кримчани.

І, ви знаєте, останнє. Севастополь – це далеко не «город русских моряков», це гавань для наших Військово-Морських Сил. Вони обов'язково повернуться назад (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги. Дякую. Будь ласка, сідайте.

Крулько Іван Іванович.

Немиря Григорій Михайлович.

НЕМИРЯ Г.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні міжнародні гості! Фракція «Батьківщина» підтримує проект постанови про звернення до Організації Об'єднаних Націй, міжнародних парламентських організацій, урядів та парламентів інших країн. Безумовно, ми всі розуміємо – ті, хто зібралися в цьому залі, ті, хто є громадянами України, – що територіями і суверенітетом не

торгують. Територія і суверенітет, як і безпека, як і права людини, як і демократія, є неподільними. Саме це фракція «Батьківщина» вважає основним посилом Кримської платформи.

Говорячи про Крим, важливо також, як мої колеги вже згадали, не забувати і про Донбас. І виникає запитання: завершиться сьогоднішній день, завтрашній, а що буде післязавтра? Що ми будемо говорити, дивлячись в очі тим, хто зараз сидить у цьому залі, за межами Верховної Ради України? Давайте пам'ятати, що успішна зовнішня політика починається вдома.

Тому порядок денний має бути таким, щоб мирна інтеграція стала можливою лише тоді, коли рівень життя, рівень медицини, рівень освіти, добробут українців у два-три рази перевищуватимуть рівень життя в країні-агресорі, рівень життя тих, хто залишився на окупованих територіях (*Оплески*). Ось що має об'єднувати зал незалежно від того, до якої політичної партії належать депутати, або з якого регіону України вони походять. Для цього треба багато чого зробити. Не лише приймати закони, але й робити так, щоб ці закони готувалися разом. Не проти один одного, а разом. Тоді, дійсно, український парламент виконає свою місію і парламентський вимір Кримської платформи буде...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую (*Оплески*).

Мезенцева Марія Сергіївна.

МЕЗЕНЦЕВА М.С., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, політична партія «Слуга народу»).* Доброго дня, шановні колеги! Шановні іноземні партнери! Шановні друзі! Сьогодні моє серце переповнюють емоції, воно б'ється не як завжди на різних позачергових засіданнях. Сьогодні ми говоримо про долю українського Криму. Сьогодні ми з вами за ініціативи Президента вперше за сім років існування проблеми окупації українського Криму разом на провладному рівні через вимір виконавчої та законодавчої гілок влади, а також завдяки нашим міжнародним партнерам по всьому світу (46 країн сьогодні в серці нашої держави вели мову про український Крим), змогли поговорити не просто про територію, а про 32-х політичних в'язнів, які сидять у тюрмах за статтею «тероризм», за злочини, які вони не скоювали, про 90 українських громадян, які знаходяться в тюрмах Російської Федерації. Ми говоримо про сім'ї тих, хто сьогодні приїхав до Києва, хто сьогодні шукає правди. І парламентський вимір – це один із інструментів для надання множинних підходів адвокатам, адвокатесам, правникам, сміливим захисникам прав людини. Серед міжнародних інструментів також Парламентська Асамблея Ради Європи, НАТО, які вже зазначили про підтримку Кримської платформи.

Друзі, давайте далі рухатися за законопроектами, які вже отримали підтримку конституційної більшості – це закону про корінні народи, це денонсація

договору про вільну економічну зону з Кримом, давайте рухатися у гуманітарному напрямі. Ми як парламент України вітаємо ініціативу Президента, його лідерство в цьому процесі. Але, друзі, не забуваймо, що це все про долі українців. Міжнародні партнери, низький уклін вам за вашу постійну підтримку, сльози радості сьогоднішнього дня.

Дуже дякую, шановні колеги (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець Павло Андрійович.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане Голово! Шановні гості, представники іноземних парламентів! Дорогі депутати! Дорогий український народ! Вже 30 років минуло від того, омріяного не одним поколінням українців величного дня, коли до Верховної Ради України було внесено синьо-жовтий прапор. Цього величного дня, коли офіційно у багатьох куточках нашої держави замайоріли синьо-жовті стяги. За цих 30 років Українська держава зробила багато кроків вперед, особливо під час Революції Гідності. Однак окупант не спав, окупант анексував Крим. Агресор розпочав війну на сході України і запустив маховик репресій проти українців.

Сьогодні ж ми розпочинаємо новий етап, сьогодні ми всіх вітаємо з першим самітом «Кримська платформа». Саме Кримська платформа має стати тим реальним кроком для міжнародного дипломатичного тиску на окупанта і відновлення територіальної цілісності України.

Звичайно, ми наодинці не зможемо повернути Крим і зупинити агресора, тому сьогодні ми, Верховна Рада України, звертаємося до іноземних парламентів та міжнародних парламентських інституцій із закликом щодо посилення співпраці для боротьби з окупантом та відновлення територіальної цілісності України.

Ми дякуємо вам, представникам іноземних парламентських делегацій, за те, що приїхали і підтримуєте нашу державу у цій боротьбі.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Шановні колеги, всі бажаючі виступили, переходимо до прийняття рішення.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в цілому проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОЧЕС, Європейського Парламенту, урядів і парламентів іноземних держав щодо посилення

міжнародного співробітництва в рамках Кримської платформи для протидії агресії Російської Федерації» ([№ 5775](#)).

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 283.

Рішення прийнято (*Оплески*).

Постанову прийнято.

Вітаю вас, шановні колеги.

Порядок денний на сьогодні вичерпано, але загалом ми з цього починаємо. Сьогодні ми пішли трохи іншим шляхом. Також у нас є колеги, у яких сьогодні день народження. Володимир Анатолійович Воронов (*Оплески*). Вітаю, бажаю здоров'я, успіхів! І Артур Володимирович Герасимов. З днем народження! (*Оплески*).

Шановні колеги, позачергова сесія Верховної Ради України оголошується закритою.

(*Лунає Державний Гімн України*).

Героям слава!

Ще раз всіх зі святом.